

«Vastuoluline India tegi minust ärimehe.»



SILJA PAAVLE
FOTOD: SILJA PAAVLE,
SILVER SIILAK, KRISHAN CHAND
(EUROPEAN PHOTOBOSS)

«Kui liigud ringi avatud hingega ja inimesi austades, saad kõikjal hakkama,» usub Bombillaze laulja Kill Kaare. Tema on Indias kanda kinnitanud nii ärimehe kui ka muusikuna.

Kui Kill (47) esimest korda Indiasse reisis, kiskus juba esimesel päeval kõik väga viltu. «Ma ei teadnud siis Indiast midagi ja jõudsin sinna meie jaoks kõige halvemal ajal ehk juuni lõpus. Varjus oli 45 kraadi sooja ja kõik need kuumuse võimendatud lõhnad mõjusid peletavalt,» meenutab ta. Selleks ajaks, kui mees hotelli jõudis, oli tal juba korduvalt ka nahk üle kõrvade tõmmatud.

Teisel India päeval Kill minestas ja mõtles, et ei naase enam kunagi sinna riiki. Ometi hakkas asi tasapisi ilmet võtma ja nüüd käib muusik Indias kord-paar aastas ning nimeatab seda vastuolulist maad enda teiseks koduks. «Kui emb-kumb neist, Eesti või India, üle viskab või liiga teeb, lähen teise rinna najale nutma,» muheleb mees.

India juhatas vääriskivideni

Kauge riigi avastamisega kaasnes sümpaatia sealse muusika vastu ja Kill õppis Indias ka pillimängu. Ikka nii, et tegi endale osa kohapeal selgeks, harjutas kodus Eestis ja läks siis sealsetele õpetajatele omandatud näitama. India õpingute perioodist

ENESEKINDEL: Indias käimine on Killi enesekindlamaks muutnud. Tema on kogenud, et kui oled korra sellel vastuolulisel maal ära käinud, ei karda sa enam midagi.

on pärit ka mehe artistinimi – KillBaba. «Õppisin koos kohalike lastega Pushkari muusikakoolis Rajasthanis trummi. Ühel päeval hakkasid nad mind selle nimega kutsuma, ilmselt pika habeme pärast,» meenutab ta. Baba tähendab tarka ja püha meest ning tol ajal kandsid habemeid just sellised härrad.

Et kogu see edasi-tagasi söitmine ja kohapeal elamine pole teps mitte odav, hakkas Kill tasapisi nuputama viise raha teenimiseks. Sel moel jõudis ta India käsitöömeistrite kätetööd imetledes hõbedana ning vääriskividena otsustas hakata neid Eestisse tooma. «Vääriskivid on omaette maailm, kust leiab nii kuninga kui ka aadlike, samuti lihtrahvast. Ent lihtrahva sisse võivad samuti säravad isiksused pugeda,» on muusik aastatega selgeks saanud.

India on kiviparadiis

Kuigi kive kaevandatakse erinevates maailmajagudes, jõuavad need lõpuks ikka Indiasse kokku. Seda põhjusel, et Indias on neid odav töödelda ja ehteks vormida. Kill muigab, et kõik need aastate eest pilku köitnud ehted tema tähelepanu enam ei pälvi. Aastatega on ta õppinud iga kivi hinge paremini mõistma ja oskab ehtele peale vaadates öelda, millise meistri kätetöö see on. Praegu on Killi lemmikkivi K2 – see on nime saanud Himaalaja mäestiku kõrguselt teise tipu järgi. «Graniidid olevad sinised laigud muudavad selle kivi väga müstiliseks,» räägib ta õhinal.

Kuidas endale sobivat kivi leida? Kill soovib esmalt lähtuda sellest, mis meeldib. «Võib ju kuulata, et üks või teine kivi on üheks või teiseks asjaks hea. Kui see kivi sulle aga sugugi ei meeldi, ei saa ta sind ka aidata. Kivi ei tohi häbeneda,» räägib mees. Teisalt soovib ta vaadata, kas leidub midagi, mille osas kivitl abi soovitakse. «Tõsi, kui palju kivi päriselt aitab või mõjutab, on raske

mõõta. Aga psühholoogiline mõju on neil kindlasti. Lisaks see, et endale näiteks armastust töötava või joomisest vabanemist soodustava kivi hankimisega näidatakse üles soovi probleemiga tegeleda,» kõneleb Kill, et kivi hankimine võib olla sageli esimene samm.

Kohaliku partnerita ei saa

Kill kasutab ise igapäevaelus erinevaid vääriskive. Ta tunnistab naeratades, et on aastatega neisse lootusetult armunud. Mida arvab sellest tema kaasa? «Kadri saab sellest osa, kivid on meie ühine rõõm ja ettevõtmine.» Kui seni viisid nad kive ennekõike kauplustesse müügile, siis aasta eest hakati arendama oma kaubamärki Didima. Ühtlasi võtsid Kill ja Kadri endale rohkem aega, et *pop-up*-müügiletiga kivisid huvilistele tutvustamas käia. «*Didi* tähendab hindi keeles veidi vanemat ja targemat öde, kellesse suhtutakse respektiga.

Ma on meie mõlema ema eesnimest esimene silp,» selgitab Kill kaubamärgi tähendust. Indias usutakse, et vanemate või jumalate nime kasutamine oma tegemistes toob head. Kill usub seda.

Kui Eestis läheb äri tegemine üsna ladusalt, siis Indias

on see usaldusväärsete sõpradeta vaat et võimatu. «Sealne ärikultuur soosib odava asja kalli pähe müümist. Et seda ei juhtuks, on tarvis kohapealset ausat partnerit.» Temal kulus kümme aastat inimese leidmiseks, keda võib kinnisilmigi usaldada.

Kindlasti aitas oma inimese leidmisele kaasa Killi kirg India, kohalike ja kultuuri vastu. Mees on seal küll korduvalt käinud, kuid maa suuruse tõttu jagub seal avastamist aastakümneteks. Ja kontaktid kohalikega soodustavad seda. «Reeglina satuvad inimesed Indias vaid turismimagnetide kaema ja muust suurt osa ei saa. Kui sul õnnestub Indias aga esimene sõber leida, avaneb maa hoopis uue nurga alt.» Kill



TÖÖ JA PUHKUS ÜHESKOOS: Kill hakkas nuputama, kuidas Indias käimist rahastada, ja jõudis poolvääriskivideni. Nüüdseks toob tema suur kirk ka leiva lauale.



KONTSERT PÜHAS ASHRAMIS: Kill on kontserti andnud ka Rishikeshi linna pühas Parmarth Nikethani Ashramis, kus vaatajate hulgas oli ka ashrami püha guru Pujya Swamiji Chidanand Saraswatiji isiklikult koos oma kaaskonnaga.

on kogenud kohalike külalishakust ja avatust. Nad soovivad külalisele anda parimat isegi siis, kui ise elavad kehvades oludes.

Veritsustõbe hemofiiliat põdev mees räägib loo, kuidas tal Goas tekkis ükskord verevalum puusa ning ta ei saanud seetõttu liikuda. Mumbaiisse jõudmiseks oli aga vaja 16 tundi rongiga sõita. Et teekonda veidigi talutavamaks muuta, lasti



ARMATAVAD INDIAT: Killi kirge India vastu jagab ka tema ansambel Bombillaz. Bändiga suundutakse neil päevil kuu aja pikkusele kontserttuurile. Kuna see on muude tegemiste kõrvalt üsna keeruline, saavad ansambli austajad Hoandja keskkonnas tuuri õnnestumisse oma panuse anda.



EESTLAST HINNATAKSE: Kill on oma tegemistega võitnud indialaste südamed. Nii kutsuti ta näiteks Dehraduni linna kohaliku talendikonkursi žürii liikmeks. Pildil pühitsetakse ta ametisse.

tal rongi kolmandas klassis lavatsil lamada. «Olin seal pikali, pea naise süles, inimesed loomade ja pampudega minu ümber,» meenutab Kill. Iga uus rongi siseneja oli veidi pahane, et ta sellele lavatsile istuda ei saanud. Ent varasemad reisilised olid tema murega kursis ja võtsid ta oma kaitse alla. Kaasmaalaste selgitusi kuuldes leebusid kõik igast järgmisest peatusest sisenejad.

Vahepõikena panebki Kill südamele, et olgu mis haigus tahes, maailma avastamist ei tasu seetõttu jätta. Lihtsalt reisikaaslased peavad haigusest teadma. Siis saavad nad vajadusel parimat abi anda ja see muudab reisimise palju lihtsamaks.

Indialased pidutsevad hingega

Just sellele kogemusele toetudes kinnitab Kill, et tema ise on Indiast

enesekindlust kõvasti juurde saanud. Ehk nagu ta ise ütleb: «Kui oled Indias ära käinud, ei karda sa enam midagi.»

Peale eelmainitu võib Killi India juures seegi, et ajalugu ja tänapäev kulgevad väga lähestikku ning käsi-käes. See tähendab, et pilvelõhkuja kõrval võib asuda vana ajalooline tempel. «Seal istuvad kohalikud soovivad südamest suhelda, sest tunnevad heameelt, et on suurest linnast üles leitud.» Muusiku üks meeldejäävamaid templikülastusi leidis aset Pushkaris, kus kohalikud sõbrad juhatasid ta džunglisse kõrgel mäeserval asuvasse vanasse pühakotta. «Tundsin end nagu Mowgli!» kinnitab mees.

Killi kirge India vastu jagab ka tema ansambel Bombillaz. Bänd alustab seal kohe-kohe kuu aja pikkust kontserttuuri Himaalaja jalamil, 2000 meetri kõrgusel merepinnast. See pole esimene kord ansambliil seal esineda. Kogu muu maailma folkmuusika kõrval ammutab bänd inspiratsiooni ka India muusikast ja Killi sõnul võetakse neid seal hästi vastu. «Indialased suhtuvad suure respektiga neisse, kes nende muusikat armastavad,» kõneleb laulja.

Mehe sõnul on India muusika-maailmas praegu olukord nagu Eestis 1990ndatel – kiiresti arenevas riigis avanevad võimalused kõigile, kes vähegi silmapaistvat asja teevad. «Ja et turg on suur, oodatakse artiste ka mujalt,» kinnitab Kill, et Bombillaze tasemega bändil on sel maal piiramatud võimalused, kui osatakse üles leida tee India inimeste hinge. Milline see hing on? «India inimesed armastavad pidutseda, joomine ei ole eesmärk, pidu toimub nende hinges. Nad armastavad religiooni, vaatamata sellele, kui ütlevad, et on usust kaugenenud. See tähendab, et meelelahutus peab puudutama inimese südant,» räägib muusik.

Nagu näitab senine kogemus, puudutab India nii Killi kui ka bändi Bombillaz – ja vastupidi. Kuidas sel korral läheb, näitab eelolev kuu, sest nagu ütleb muusik: «Indias ei juhi ühtegi valdkonda valitsus, sõjavägi ega India – kõik on jumalate kätes. Ja neid on Indias palju.»

